

χπτικά, ότι οι βάσεις των ΗΠΑ που βρίσκονται στην Ελλάδα στρέφονται κατά της Τουρκίας, αλλά και ότι η Ελλάδα μεταχειρίζεται απάνθρωπα τους πρόσφυγες και προχωρά σε παράνομα pushbacks. Ιδιαίτερα το μεταναστευτικό αναμένεται να βρεθεί στην πρώτη γραμμή των τουρκικών προκλήσεων, καθώς οι πρόσφυγες αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα του Ερντογάν στο εσωτερικό της Τουρκίας.

Η Κύπρος αποτελεί έναν πολύ πιθανό στόχο νέων τουρκικών προκλήσεων, τόσο στην κατεχόμενη και περικλειστή Αμμόχωστο όσο και με την αποστολή ενός τουρκικού πλοί-

ου-γεωτρύπανου στην κυπριακή ΑΟΖ. Για την Αθήνα, ωστόσο, η κορυφαία πρόκληση θα ήταν η αδειοδότηση από την πλευρά της Τουρκίας οικοπέδων εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας στις περιοχές που ορίζονται από το παράνομο τουρκολιβυκό μνημόνιο.

Μάλιστα, η τουρκική εταιρεία πετρελαίων ΤΡΑΟ έχει εδώ και χρόνια ζητήσει από την κυβέρνηση να προχωρήσει με την αδειοδότηση. Δεν πρέπει να υπάρχει αμφιβολία πως η αστάθεια στη Λιβύη και η εύθραυστη ισορροπία ανάμεσα στην κυβέρνηση της Τρίπολης και εκείνη της Βεγγάζης ευνοούν τους τουρκικούς σχεδιασμούς, αφού καθιστούν τις ηγεσίες της χώρας αδύναμες και ευεπίφορες στους εκβιασμούς.

Ηρεμη αποφασιστικότητα

Η Αθήνα παραμένει σε εγρήγορση, αποφεύγει όμως τους υψηλούς τόνους και παρακολουθεί την κατάσταση ψύχραιμα, χωρίς να αποκλείει τη συνέχιση του διαλόγου, αν υπάρχουν κατάλληλα βήματα από την τουρκική πλευρά. Οπως δήλωσε χαρακτηριστικά ο Κυριάκος Μητσοτάκης την Παρασκευή στη Λευκωσία, «με ήρεμη αποφασιστικότητα και ψυχραιμία, θα αντιπαραρχόμαστε οποιαδήποτε ρητορική ξεφεύγει από τους κανόνες της καλής διπλωματικής πρακτικής. Εκτιμώ ότι αυτή η προσέγγισή μας τελικά είναι η ορθή και ότι θα μπορέσουμε να επανέλθουμε σύντομα σε πιο ήρεμα νερά, κρατώντας πάντα ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας, οι οποίοι και στις πιο δύσκολες συγκυρίες -άποψή μου ήταν και είναι- δεν πρέπει ποτέ να κλείνουν».

Τα χαμόγελα και οι χειραψίες στις συναντήσεις που είχαν ο Νίκος Δένδιας με τον Τούρκο υπουργό Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου και ο Νίκος Παναγιωτόπουλος με τον Τούρκο ομόλογο του Χουλουσί Ακάρ δεν έπεισαν την Αθήνα

Με το βλέμμα στους αναποφάσιστους

Του **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΡΕΤΑΙΟΥ**
e.aretaios@realnews.gr

■ **Η ΑΠΟΨΗ** ότι η Ελλάδα είναι «υποχείριο» ξένων δυνάμεων, που επιβουλεύονται την Τουρκία, είναι διαχρονικά ευρέως διαδεδομένη στη γειτονική χώρα, όπου ο αντιαμερικανισμός αποτελεί πλέον βασικό συστατικό του εθνικού αφηγήματος. Ο ίδιος ο **Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν** έδωσε το στίγμα της άποψης αυτής, ισχυριζόμενος πριν από λίγες ημέρες ότι «έχουμε αντιληφθεί το παιχνίδι που παίζεται εναντίον της χώρας μας και αφήνουν την Ελλάδα πάνω που γίνεται κακομαθημένη και πάλι όπως και στο παρελθόν». «Το πρόβλημα είναι πως η Ελλάδα δεν αντιλαμβάνεται αυτό το παιχνίδι ή οικειοθελώς έχει αναλάβει τον ρόλο του κομπάρσου σε αυτό το παιχνίδι», είπε ο Ερντογάν. Προχωρώντας ένα βήμα παραπάνω, ο φιλοκυβερνητικός κοινωνιολόγος-δημοσιογράφος **Χουλικί Τζεβίζογλου** δήλωσε στο CNN Türk ότι η διπλωματική κρίση μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας ήρθε στο φως λόγω των ΗΠΑ, λέγοντας μάλιστα ότι η ένταση με την Ελλάδα υποστηρίζεται από τις ΗΠΑ, προκειμένου να αλλάξουν την κυβέρνηση στην Τουρκία. Η άποψη ότι οι ΗΠΑ θέλουν να επιβάλουν μια αλλαγή κυβέρνησης στην Τουρκία αποτελεί βασικό στοιχείο του φόβου των οπαδών του ΑΚΡ και του Ερντογάν και έχει αποκρυσταλλωθεί μετά την αποτυχημένη απόπειρα πραξικοπήματος του 2016. Τούρκοι αναλυτές, με τους οποίους συνομιλεί η **Realnews**, εκτιμούν ότι η ένταση με την Ελλάδα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του ευρύτερου αντιαμερικανισμού που κυριαρχεί στην Τουρκία. Και σημειώνουν ότι, παράλληλα, η κυβέρνηση αναδεικνύει έναν εξωτερικό εχθρό, τις ΗΠΑ, και ως «κομπάρσο» τους την

Ελλάδα, με βάση το αφήγημα ότι όποιοι είναι ενάντια στην κυβέρνηση και τον Ερντογάν είναι αυτόματα και ενάντια στην Τουρκία. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι ο Τούρκος Πρόεδρος και η κυβέρνηση συχνά επιτίθενται στην αντιπολίτευση, κατηγορώντας την -ούτε λίγο ούτε πολύ- ότι λειτουργεί ως «πέμπτη φάλαγγα» στο εσωτερικό της Τουρκίας. Η δημιουργία εξωτερικών και εσωτερικών εχθρών έχει διπλό στόχο, σύμφωνα με τους συνομιλητές της «R» στην Τουρκία. Ο πρώτος είναι η συσπείρωση των υποστηρικτών της κυβέρνησης και η δυνατότητα να στιγματίζεται διαρκώς η αντιπολίτευση ως δύναμη που λειτουργεί ενάντια στην Τουρκία. Ο δεύτερος στόχος, εξίσου σημαντικός, είναι η ανάδειξη του Ερντογάν ως ισχυρού ηγέτη που τολμά να «υψώνει το ανάστημά του» απέναντι στις «ξένες δυνάμεις», απηφώνοντας τους κινδύνους, για να υπερασπιστεί τα συμφέροντα της Τουρκίας. Σε αυτό το πλαίσιο, εντάσσονται τόσο οι αντιρρήσεις της Αγκυρας για την ένταξη της Σουηδίας και της Φινλανδίας στο ΝΑΤΟ, όσο και η ένταση με την Ελλάδα και οι απειλές για νέα επέμβαση στη βόρεια Συρία. Σύμφωνα με δημοσκόπους που μίλησαν στην «R», η οικονομία και ο ισχυρός ηγέτης αποτελούν δύο καθοριστικές σημασίας παράγοντες ενόψει των επερχόμενων εκλογών.

Καθώς στην οικονομία τα περιθώρια ελιγμών του Τούρκου Προέδρου και του ΑΚΡ φαίνεται

Με το αφήγημα του αντιαμερικανισμού και του ισχυρού ηγέτη προσπαθεί ο Τούρκος Πρόεδρος να γυρίσει το παιχνίδι

πως είναι ασφικτικά, η καλλιέργεια της εικόνας του ισχυρού ηγέτη αποτελεί σήμερα τη μόνη ουσιαστική εναλλακτική του Ερντογάν. Σύμφωνα με τους συνομιλητές της «R», ένα σημαντικό μέρος των αναποφάσιστων, περίπου 9%, έχει μεν απομακρυνθεί από το ΑΚΡ, κυρίως λόγω της οικονομίας, αλλά δεν έχει ακόμα διακόψει εντελώς τη σχέση του με τον σουλτάνο. Και όσο ο Τούρκος Πρόεδρος δείχνει δημόσια ότι είναι ισχυρός ηγέτης, τόσο συσπειρώνει τους οπαδούς του και διατηρεί τη δυνατότητα να πείσει τους αναποφάσιστους να τον ξαναψηφίσουν. Η ένταση με την Ελλάδα, αλλά και εκείνη με το ΝΑΤΟ και τη Συρία, αποσκοπεί ακριβώς στο να πείσει τους αναποφάσιστους, που θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στις επερχόμενες εκλογές, να επιστρέψουν στο ΑΚΡ. Για τον λόγο

αυτόν, όπως εκτιμούν τα ίδια πρόσωπα, όλες οι επικρίσεις και οι επιθέσεις που γίνονται εις βάρος του Ερντογάν από ξένες χώρες ουσιαστικά τον εξυπηρετούν, καθώς επιβεβαιώνουν το αφήγημα της κυβέρνησης. Προς όφελος του Τούρκου Προέδρου, η αντιπολίτευση δεν δείχνει ακόμα ότι μπορεί να εμπνεύσει εμπιστοσύνη στους ψηφοφόρους, καθώς όχι μόνο δεν έχει ακόμα καταλήξει στο όνομα του υποψηφίου της, αλλά δεν έχει καν εκπονήσει συγκεκριμένο πρόγραμμα. Οπως καταγράφουν όλες οι πρόσφατες δημοσκοπήσεις, χαρακτηριστικό της έλλειψης εμπιστοσύνης προς την αντιπολίτευση είναι το ότι, ενώ περίπου το 70% των πολιτών θεωρεί ότι υπεύθυνη για την οικονομική κατάσταση είναι η κυβέρνηση, το ίδιο σχεδόν ποσοστό δεν θεωρεί ότι η αντιπολίτευση μπορεί να διαχειριστεί καλύτερα την οικονομία. Την ίδια στιγμή, η αντιπολίτευση δεν έχει να αντιτάξει κάτι ουσιαστικά διαφορετικό στο αφήγημά της για την εξωτερική πολιτική, καθώς, ενώ προσπαθεί να κρατήσει αποστάσεις από την «τυχοδιωκτική», όπως τη χαρακτηρίζει, εξωτερική πολιτική του Τούρκου Προέδρου, δεν πείθει τους πολίτες ότι μπορεί να διαχειριστεί την κατάσταση διαφορετικά. Το αντίθετο, μάλιστα, καθώς στους οπαδούς της κυβέρνησης κυριαρχεί η άποψη ότι η αντιπολίτευση δεν μπορεί να υπερασπιστεί τα εθνικά συμφέροντα της Τουρκίας όπως ο Ερντογάν.